

Zvyšování povědomí veřejnosti o biodiverzitě v nepřírodních biotopech České republiky

Hlavní cíl projektu Hlavním cílem projektu je prostřednictvím tzv. stezek do mobilu (využívají ke zprostředkování informací tzv. QR kódy) a mapových aplikací zvýšit povědomí laické i odborné veřejnosti o významu nepřírodních biotopů pro ochranu druhové rozmanitosti a pro ekologickou stabilitu krajiny. Do nepřírodních biotopů zahrnujeme takové biotopy, které jsou velmi silně ovlivněny činností člověka. V případě našeho projektu se jedná o těžební surovin, výsypky a odkaliště. Většina lidí pocítivě vnímá nepřírodní biotopy, jako krajinu, ve které toho moc neví. Nicméně vědecké výzkumy z posledního desetiletí ukazují, že právě v těchto oblastech jsou z hlediska ochrany biologické rozmanitosti druhů velmi významným útočiskem. V dříve realizovaných výzkumech bylo v nepřírodních biotopech pozorováno celkem 160 druhů motýlů, 148 druhů brouků z řady stěvlíkovitých, 18 druhů obojživelníků 8 druhů plazů a 213 druhů ptáků. Relativně vysoký počet nalezených druhů je uveden v příslušných červených seznamech ohrožených druhů České republiky nebo patří mezi zvláště chráněné organismy. Nepřírodní biotopy mají v mnoha případech rovněž vysokou kulturní estetickou hodnotu jako krajinné dominanty i jako připomínky hornické minulosti míst a obcí. Význam nepřírodních biotopů spočívá rovněž v tom, že na nich často panují specifické podmínky, vyhovující úzce specializovaným druhům. Proto se na těchto lokalitách dají často nalézt unikátní společenstva. V rámci projektu provádíme monitoring biodiverzity na 31 lokalitách v 8 krajích České republiky. V lokalitách vzniknou tzv. stezky do mobilu. Stezky představí návštěvníkům jednotlivé lokality. Turisté i místní obyvatelé se seznámí s informacemi o historii těžby nerostných surovin, o nově vzniklých biotopech a o nejvýznamnějších ohrožených a zvláště chráněných druzích makroskopických hub, plání rostoucích rostlin a volně žijících živočichů. V 6 vybraných nepřírodních biotopech ve Zlínském kraji – Těžba hlíny a tirkopísku Boršovice, Těžba cihlářské hlíny Havovice, Kamenolom Žlutava, Kamenolom Chvalčov, Těžba písku Spytihněv a Těžba písku Polešovice – byly podle předem stanovených metodik provedeny biologické a ekologické průzkumy makroskopických hub, cévnatých rostlin, pavouků z řady pancířníků, blanokřídlých mravencovitých, blanokřídlých žahadlových, stěvlíkovitých brouků, motýlů a mikýšů, obojživelníků, plazů, ptáků a savců. Ke všem skupinám organismů byly zpracovány podrobné zprávy zahrnující i zhodnocení stavu biotopů, společenstev a ekosystémů v těžebních nerostných surovin. Přítomnost ohrožených druhů hub, rostlin a živočichů evidovaných v příslušných červených seznamech ČR a druhů zvláště chráněných podle zákona č. 114/1992 Sb. a vyhláškou č. 395/1992 Sb. byla zaznamenána do nálezkových tabulek AOPK ČR. Byly rovněž zpracovány ekologické a krajinné průzkumy a geologická charakteristika těchto vybraných nepřírodních biotopů ve Zlínském kraji. Více informací naleznete v příloženém dokumentu. V dalších 25 nepřírodních biotopech nacházejících se v Jihočeském, Jihomoravském, Karlovarském, Olomouckém, Plzeňském, Středočeském a Ústeckém kraji byly dokončeny doplňkové biologické a ekologické průzkumy spojené s pořizováním fotografické dokumentace. Tento doplňkový monitoring potvrdil přítomnost velkého počtu ohrožených druhů organismů z červených seznamů ČR i druhů zvláště chráněných vyhláškou č. 114/1992 Sb., které v narušeném prostředí těžebních surovin nacházejí optimální podmínky k životu i k rozmnožování. Více informací naleznete v příloženém dokumentu. Postupně byly v 31 nepřírodních biotopech instalovány naučné stezky s QR kódy do mobilu. V průběhu roku 2016 byl ve spolupráci s produkční firmou Orbis Pictures film, s.r.o. a s veřejnoprávní Českou televizí natočen a vyroben populární naučný dokumentární film o nepřírodních biotopech v ČR (délka filmu 50 minut) a tři videospoty (délka jednoho videospotu 3 minuty) o těchto nepřírodních biotopech s naučnými stezkami s QR kódy do mobilu. Natočeny byly nepřírodní biotopy v 7 krajích ČR. Dokumentární film bude odvysílán v programu České televize ve třetím čtvrtletí roku 2017. Publicita V průběhu projektu bude natočen dokumentární film o nepřírodních biotopech. Film bude představen na Ekofestivalu. Současně s filmem vznikla i putovní výstava, která je postupně umísťovaná ve místech České republiky. Problematika nepřírodních biotopů i projekt a jeho cíle byly s využitím roll-up panelů prezentovány na mezinárodním veletrhu REGIONTOUR Brno, který se uskutečnil ve dnech 14. – 17. ledna 2016. Více informací naleznete v příloženém dokumentu. Základní informace o projektu Název: Zvyšování povědomí veřejnosti o biodiverzitě v nepřírodních biotopech České republiky Realizace: leden 2015 až duben 2016, Realizace projektu byla prodloužena. Projekt byl ukončen ke 30. 4. 2017. Příjemce projektu: Ústav pro ekopolitiku, o.p.s. www.ekopolitika.cz Kontaktní osoba: Mgr. Tomáš Gremlica Email: tomas.gremlica@ekopolitika.cz Partneři projektu: Taggmanager, o.s. - www.taggmanager.cz, www.dohaje.cz; VIS Bílé Karpaty, o.p.s. - http://www.bilekarpaty.cz Podpořeno grantem z Islandu, Lichtenštejnska a Norska.